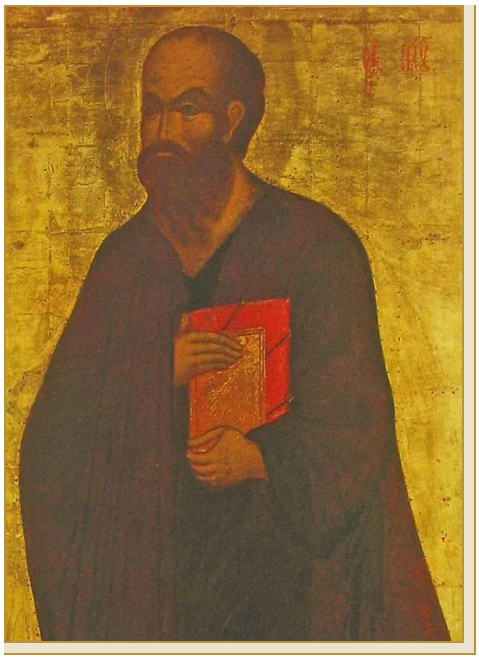

Ìtẹ̀léra Àwọn Aposteli

láti ọdọ̀ Aposteli Paulu, nípasẹ̀ Ìjọ Episcopal ti Scotland àti Bíṣọ́ọ̀bù Samuel Seabury, títí di òní

ní ìlà ti

Bíṣọ́ọ̀bù [*]

Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.[‡]

Bíṣọ́ọ̀bù sí Àwọn Orílẹ̀-èdè, lábẹ́ Àṣẹ Aposteli

1. St. Paulu, Aposteli àti Ajẹ́rìíkú [CO]

a pè é sí iṣẹ́ aposteli ní nǹkan bí ọdún 35 Lẹ́yìn Kristi
a dárúkọ rẹ̀ nínú Ìwé Mímọ́: Kristi tí ó jíǹde pè é lójú ọ̀nà Damasku (Ìṣe àwọn Aposteli 9:3–6); "a ti pè láti jẹ́ aposteli" (Romu 1:1)

Ìlà ìtẹ̀léra àwọn aposteli yìí nà láti ọdọ̀ Aposteli Paulu, ní nǹkan bí ọdún 35 Lẹ́yìn Kristi, títí di òní: ó jẹ́ ọdún 1,991 ní ọdún 2026.

A ṣe ìyàsọ́tọ̀ sí ipò bíṣọ́ọ̀bù láti ọdọ̀ ẹnìkan sí ẹni tí ó tẹ̀lé e, nípasẹ̀ àwọn ìjọ tí a dárúkọ wọn nísàlẹ̀ yìí.

A tún ń bọlá fún àwọn bíṣọ́ọ̀bù kan nínú ìlà yìí gẹ́gẹ́ bí ẹni mímọ́. Àwọn àmì tí ó wà lẹ́gbẹ̀ẹ́ orúkọ wọn jẹ mọ́ ìwà mímọ́ ìgbésí ayé nìkan. Wọn kò ní í ṣe pẹ̀lú bí ìyàsọ́tọ̀ kankan ti tọ́ tó: ipò olúkúlùkù bíṣọ́ọ̀bù tí a kọ orúkọ rẹ̀ sílẹ̀ nínú ìtẹ̀léra náà dọ́gba pẹ̀lú ti àwọn yòókù, yálà a ń bọlá fún un gẹ́gẹ́ bí ẹni mímọ́ tàbí a kò bọlá fún un bẹ́ẹ̀.

St. Ẹni mímọ́: ẹni tí Ìjọ kan ń bọlá fún ní gbangba pé ó gbé ìgbésí ayé ìwà mímọ́ tí ó tayọ, pé ó sì wà lọ́dọ̀ Ọlọ́run nísinsin yìí, tí Ìjọ náà sì ń ṣe ìrántí rẹ̀ nínú kàlẹ́ńdà rẹ̀. Nínú Ìjọ ìjímìjí, ìyìn àwọn onígbàgbọ́ àti ti àwọn bíṣọ́ọ̀bù wọn ni a fi ń mọ àwọn ẹni mímọ́; lẹ́yìn náà, nípa kíkéde wọn ní ẹni mímọ́ lọ́nà àṣẹ nínú Ìjọ Kátólíìkì ti Romu, àti nípa ṣíṣe wọ́n lógo nínú Ìjọ Orthodox ti Ìlà Oòrùn.

Ẹ.Ì. Ẹni Ìbùkún: nínú Ìjọ Kátólíìkì ti Romu, ẹni tí a ti kéde ní ẹni ìbùkún, ìgbésẹ̀ àṣẹ tí ó ń ṣáájú kíkéde ẹni náà ní ẹni mímọ́.

C Ìjọ Kátólíìkì ti Romu ń bọlá fún un gégé bí ẹni mímọ́ tàbí ẹni ìbùkún.

CO Ìjọ Kátólíìkì ti Romu àti Ìjọ Orthodox ti Ìlà Oòrùn méjèèjì ń bọlá fún un gégé bí ẹni mímọ́.

Pupa Ajẹ́rìíkú: ẹni tí ó fi ẹ̀mí rẹ̀ lélẹ̀ nítorí ìgbàgbọ́.

Àwọn Ìjọ kì í fìgbà gbogbo fohùn ṣọ̀kan lórí ẹni tí ó jẹ́ ẹni mímọ́. Ìjọ kan lè máa bọlá fún ẹni tí òmíràn kò bọlá fún, àwọn àmì náà sì ń fi Ìjọ tí ó ń bọlá fún olúkúlùkù wọn hàn.

Arles

Ìtẹ́ Arles ní Gaul, tí St. Tirofimu, ọmọ-ẹ̀yìn Aposteli Paulu, dá sílẹ̀. Láti ìtẹ́ yìí ni a ti ya St. Augustine sọ́tọ̀ fún iṣẹ́ ìránṣẹ́ rẹ̀ ní ilẹ̀ Gẹ̀ẹ́sì.

2. St. Tirofimu CO 58
3. Dionysius 80
4. Regulus 85
5. Felicissimus 100
6. Gratus 120
7. Ambrosius 145
8. Martinus 170
9. Ingenuus 180
10. Augustinus 200
11. Hieronymus 220
12. Savitius 230
13. Marcianus 240
14. Victor 250
15. Marinus 270
16. Martinus II 270
17. Nicasius 330
18. Valentinus 342
19. Saturninus 354
20. Crescentius 365
21. Concordius 380
22. Constantinus 392
23. Heros 410
24. Patroclus 422
25. St. Honoratus CO 426
26. St. Hilarius CO 438
27. Ravennius 449
28. Leontius 463
29. Aeonius 493
30. St. Caesarius CO 502
31. Auxanius 542
32. St. Aurelianus CO 546
33. Sapaudus 556
34. Licerius 586
35. St. Virgilius CO 588

Canterbury

Ìtẹ́ Canterbury, tí St. Augustine dá sílẹ̀, ẹni tí Póòpù St. Gregory Ńlá rán láti mú ìyìnrere wá fún àwọn ará Gẹ̀ẹ́sì ní ọdún 597.

36. St. Augustine ti Canterbury CO 597
37. St. Laurence CO 604
38. St. Mellitus CO 619
39. St. Justus CO 624
40. St. Honorius CO 627
41. St. Deusdedit CO 655
42. St. Theodore ti Tarsu CO 668
43. St. Brihtwald CO 693
44. St. Tatwine CO 731
45. St. Nothelm CO 735
46. Cuthbert 740

47. St. Bregowine [CO] 759
48. Jaenberht 766
49. Æthelhard 793
50. Wulfred 805
51. Feologild 832
52. Ceolnoth 833
53. Æthelred 870
54. Plegmund 890
55. St. Athelm [CO] 914
56. Wulfhelm 923
57. St. Oda [CO] 942
58. St. Dunstan [CO] 960
59. Æthelgar 988
60. Sigeric 990
61. Ælfric 995
62. St. Ælfheah [CO] *Ajẹ́rìíkú* 1006
63. Lyfing 1013
64. Æthelnoth 1020
65. Eadsige 1038
66. Robert ti Jumièges 1051
67. Stigand 1052
68. Lanfranc 1070
69. St. Anselm [C] 1093
70. Ralph d'Escures 1114
71. William de Corbeil 1123
72. Theobald ti Bec 1139
73. St. Thomas Becket [C] *Ajẹ́rìíkú* 1162
74. Richard ti Dover 1174
75. Baldwin ti Forde 1185
76. Reginald Fitz Jocelin 1191
77. Hubert Walter 1193
78. Stephen Langton 1207
79. Richard le Grant 1229
80. St. Edmund Rich [C] 1234
81. Ẹ.Ì. Boniface ti Savoy [C] 1245
82. Robert Kilwardby 1273
83. John Peckham 1279
84. Robert Winchelsey 1294
85. Walter Reynolds 1313
86. Simon Mepham 1328
87. John Stratford 1333
88. Thomas Bradwardine 1349
89. Simon Islip 1349
90. Simon Langham 1366
91. William Whittlesey 1368
92. Simon Sudbury 1375
93. William Courtenay 1381
94. Thomas Arundel 1396
95. Henry Chichele 1414
96. John Stafford 1443
97. John Kemp 1452
98. Thomas Bourchier 1454
99. John Morton 1486
100. Henry Deane 1501
101. William Warham 1503
102. Thomas Cranmer 1533

Ìjọ ti Gẹ́ẹ́sì

Léyìn Àtúnṣe Ìjọ, àwọn bíṣọ́ọ̀bù Ìjọ ti Gẹ́ẹ́sì, bíṣọ́ọ̀bù tí a kọ orúkọ rẹ̀ ṣáájú ni ó ya olúkúlùkù wọn sọ́tọ̀, dé ọ̀dọ̀ Gilbert Sheldon.

103. John Scory 1551
104. Matthew Parker 1559
105. Edmund Grindal 1559
106. John Whitgift 1577
107. Richard Bancroft 1597
108. George Abbot 1609
109. George Montaigne 1617

110. William Laud 1621
111. Brian Duppa 1638
112. Gilbert Sheldon 1660

Scotland

Àwọn bíṣọ́ọ̀bù Ìjọ Episcopal ti Scotland, láti ọdọ̀ James Sharp, tí Gilbert Sheldon yà sọ́tọ̀ ní Westminster ní ọdún 1661, ẹni tí ó jẹ́ Bíṣọ́ọ̀bù ti London nígbà náà, tí ó sì di Bíṣọ́ọ̀bù Àgbà ti Canterbury lẹ́yìn náà, nípasẹ̀ àwọn bíṣọ́ọ̀bù tí wọ́n kọ̀ láti búra (Non-Juring), bíṣọ́ọ̀bù tí a kọ orúkọ rẹ̀ ṣáájú ni ó ya olúkúlùkù wọn sọ́tọ̀, dé ọdọ̀ Robert Kilgour, Primus.

113. James Sharp 1661
114. Alexander Burnet 1663
115. Arthur Rose 1675
116. Alexander Rose 1687
117. Arthur Millar 1718
118. Thomas Rattray 1727
119. William Falconer 1741
120. Robert Kilgour 1768

Amẹ́ríkà

Láti ọdọ̀ Samuel Seabury, tí àwọn bíṣọ́ọ̀bù Scotland yà sọ́tọ̀ ní Aberdeen ní ọdún 1784 gégé bí bíṣọ́ọ̀bù àkọ́kọ́ ti ìjọ ní Amẹ́ríkà. Ní ọdún 1792 Seabury dara pọ̀ mọ́ àwọn bíṣọ́ọ̀bù tí a yà sọ́tọ̀ ní Gẹ̀ésì láti gbé ọwọ́ lé Thomas John Claggett, ó sì tipa bẹ́ẹ̀ so ìtẹ̀léra ti Scotland àti ti Gẹ̀ésì pọ̀ ní Amẹ́ríkà; láti ọdọ̀ Claggett ni ìtẹ̀léra náà ti ń kọjá lọ nípasẹ̀ àwọn bíṣọ́ọ̀bù tí wọ́n gbé ọwọ́ lé ní olúkúlùkù ìyàsọ́tọ̀ tí a kọ sílẹ̀ níhìn-ín, dé ọdọ̀ àwọn tí wọ́n ti gbé e wá títí di òní.

121. Samuel Seabury 1784
122. Thomas John Claggett 1792
123. Edward Bass 1797
124. Abraham Jarvis 1797
125. John Henry Hobart 1811
126. Henry Ustick Onderdonk 1827
127. Benjamin Treadwell Onderdonk 1830
128. Samuel Allen McCoskry 1836
129. William Edward McLaren 1875
130. William Montgomery Brown 1898
131. Wallace David de Ortega Maxey 1927
132. Nils Bertil Alexander Persson 1986
133. Samuel Guido, Jr. 2004

134.

Garland F. Byers, Jr.

2013

Ìtẹ̀léra kan náà pẹ̀lú Bíṣọ́ọ̀bù Àgbà ti Canterbury

Bíṣọ́ọ̀bù Àgbà ti Canterbury ti ìsinsin yìí, Sarah Mullally, àti Bíṣọ́ọ̀bù Byers ní ìlà ìtẹ̀léra àwọn aposteli kan náà láti ọdọ̀ St. Paulu títí dé ọdọ̀ Gilbert Sheldon (a yà á sọ́tọ̀ ní ọdún 1660; Bíṣọ́ọ̀bù Àgbà ti Canterbury 1663–1677). Sheldon fúnra rẹ̀ ni ó fi ọwọ́ ara rẹ̀ ya àwọn bíṣọ́ọ̀bù tí ìlà méjèèjì ti ṣẹ̀ wá sọ́tọ̀: ní ìlà ti Bíṣọ́ọ̀bù Àgbà Mullally, Henry Compton, ní ọdún 1674; ní ìlà yìí ti Bíṣọ́ọ̀bù Byers, James Sharp, ní ọdún 1661.

Oyè Mímọ́

Ìyàsímímọ́
17 Oṣù Ògún 2008, nípa gbígbé ọwọ́ lé, ní St. Paul's Lutheran Orthodox Chapel, Palmerton, Pennsylvania.

Ìyàsọ́tọ̀ sí Oyè Mímọ́ ti Bíṣọ́ọ̀bù
20 Oṣù Ìgbé 2013, nípa gbígbé ọwọ́ lé nígbà ayẹyẹ Oúnjẹ Alẹ́ Mímọ́, ní St. Paul's Lutheran Orthodox Chapel, tí ó ṣe ìpàdé rẹ̀ ní ojọ́ náà ní American Legion Post 16, Slatington, Pennsylvania.

Olórí ẹni tí ó yà á sọ́tọ̀
Ẹni Ọ̀wọ̀ Jùlọ Samuel Guido, Jr.

Àwọn tí ó bá a yà á sọ́tọ̀
Bíṣọ́ọ̀bù Bradley A. Varvil
Bíṣọ́ọ̀bù Michael Byus
Bíṣọ́ọ̀bù James Thompson
Àwọn ìwé èrí ìyàsímímọ́ àti ìyàsọ́tọ̀, pẹ̀lú àwọn fọ́tò ìyàsọ́tọ̀ náà, wà ní ojú ìwé Nípa Bíṣọ́ọ̀bù.

Iṣẹ́ Ìsìn

A yà á sọ́tọ̀ sí Oyè Mímọ́ ti Bíṣọ́ọ̀bù ní 20 Oṣù Ìgbé 2013, nínú Lutheran Orthodox Church, Inc., níbi tí ó ti sìn lẹ́yìn náà gẹ́gẹ́ bí Bíṣọ́ọ̀bù Àgbà ti Ẹkùn Ìjọ Western North Carolina. Bíṣọ́ọ̀bù Byers kò ní àjọṣepọ̀ kankan pẹ̀lú ẹgbẹ́ náà mọ́.

Dókítà nínú Ẹ̀kọ́ Ìmọ̀ Ọlọ́run (*honoris causa*), tí Lutheran Orthodox Church, Inc. fi fún un ní 20 Oṣù Ìgbé 2013.

Gbogbo ẹsẹ Ìwé Mímọ́ ní èdè Yorùbá tí a fà yọ ní ojú ìwé yìí ni a mú lâìyí ohunkóhun padà láti inú *Biblica® ní oore ọ̀fẹ́ láti lo Bíbélì Mímọ́ ní Èdè Yorùbá Òde-Òní™*. Orísun: ebible.org/yor. Àmì mẹ́ta (...) ń fi ibi tí a ti fo apá kan sílẹ̀ hàn.
Biblica® ní oore ọ̀fẹ́ láti lo Bíbélì Mímọ́ ní Èdè Yorùbá Òde-Òní™ Ẹ̀tọ́ àdàkọ © 2009, 2017 Biblica, Inc. Biblica® Open Yoruba Contemporary Bible™ Copyright © 2009, 2017 by Biblica, Inc. "Biblica" ni àmì ìdámọ̀ tí Biblica, Inc. fi sílẹ̀ ní United States Patent àti ní ilé iṣẹ́ tí wọ́n ti ń fúnni ní àmì ìdámọ̀. Gba àṣẹ kí o tó lòó. "Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.
A ṣe àgbékalẹ̀ iṣẹ́ yìí lábẹ́ àkóso ti Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Láti rí ẹ̀dà ìwé àṣẹ, lọ sí http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0 tàbí kí o kọ lẹ́tà ránṣẹ́ sí Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.
This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0 or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Àwòrán St. Paulu Aposteli, ti Rọ́ṣíà, láti ilé àwọn mọ́ńkì Spaso-Preobrazhensky (Ìyípadà Ológo), Yaroslavl. Láti orí Wikimedia Commons, ohun ìní gbogbo ènìyàn; a gé etí rẹ̀, a sì yí ìtóbi rẹ̀ padà láti ara ti ìpilẹ̀ṣẹ̀.